

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravljaški prostori: 2657 S. Lawdale av.
Office of publication: 2657 So. Lawdale ave. Telephone: Lawndale 4635.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XII.

Cena lista je \$4.00

Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., sobota, 12. aprila (April 12) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly

STEV.—NUMBER 87.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

MONROEVA DOKTRINA PRIZNANA V PARIZU.

Wilson poroča o zmagi po dolgi seji; ustava lige narodov je dobila nov dodatek.

ITALIJANI POPUŠČAJO.

Pariz, 11. apr. — "Petit Journal" javlja, da je izjavil privatni tajnik Lloyda Georga, da se je velika četvorica še sporazumela glede vseh pogojev z Nemčijo izvezmaj nekih podrobnosti.

Pariz, 11. apr. — Odbor za ustavo lige narodov je zboroval zadnjo noč do ene ure popoldne in ob dveh zjutraj je predsednik Wilson naznanil, da je bil sprejet njegov dodatek k ustavi, ki se glasi, da liga narodov priznava in spoštuje Monroevo doktrino. Dodatek pa ni bil sprejet brez dolge debate, katere podrobnosti niso znane. Dejstvo, da je seja trajala še zpolno, dokazuje, da ameriški delegatje niso izvojevali zmage brez hudega boja.

Dalje je odbor sklenil, da je Ženeva v Švici prvo glavno mesto lige narodov. Govorjeno je tudi bilo, da se vrši prva konvencija lige narodov v Washingtonu meseca oktobra t. l. ob času, ko bo tam prvi mednarodni delavski kongres. Predlog japonskih delegatov o plemeški enokopravnosti še ni prišel na vrsto.

Wilson je bil videti zelo zadovoljen danes zjutraj, dasiravno je bil silno utrujen; večeraj je delal z majhnim presledkom 16 ur.

Danes se govori med diplomati, da so Italijani pri volji sprejeti kompromis glede svojih teritorialnih zahtev, katerega se so paš branili z vsemi štirimi. Kakšen je ta kompromis, ni znano, toda govori se, da bo odstranjena ena velikih ovir za hitro sklenitev miru, če se to zgodi.

So pa še druge ovire. Vprašanje nemškega teritorija na zapadni strani Rene se ni rešeno. Spor med Čehi in Poljaki zaradi premogokopov v Teschenu tudi še ni poravnani. Zdesa Albanije in rumunskih ter bolgarskih mej še ni dotaknjena, a zing je menda nevtraliziran, toda Paderewski pritiska, da ga morajo dobiti Poljaki za vsako ceno. Problem odškodnine je prebrskan samo na vrhu in nameravan proces proti povzročiteljem vojne ima še vedno akademičen značaj.

Danes se vrši plenarna seja in na dnevnem redu je mednarodno delavsko zakonodajstvo. Za to sejo je veliko zanimanje, kajti pričakovati je, da bodo delegatje manjših držav izrabili priliko za mnoge proteste. Zastopniki manjših držav so zelo nezadovoljni vsled tega, ker velika četvorica vse sama rešuje, ne da bi se ozirala nanje; delegatje ne vedo ničesar, kaj se godi za kulisami in zati grozijo, da bodo na prvi plenarni seji zahtevali več pravice, ako bo dovoljena generalna debata. Govori se tudi, da bodo nemški delegatje prej vedeli za mirovne pogoje, kot pa zastopniki manjših prijateljskih držav.

Odbor za ligo držav je večeraj sprejel delegacijo Mednarodne Zveze za žensko volilno pravico, ki apelira, da kovanat zajamči ženam volilno pravico.

Večeraj se je izvedelo, da je velika četvorica zadnjo sredo zaključila, da izvrševalni odbor lige narodov upravlja Saarsko dolino za dobo petnajst let in ob preteku te dobe naj prebivalstvo s plebiscitom odloči, katero vlado hoče. Francija ima pravico, da petnajst let kontrolira nemške rudnike ob Saaru in se tako naplača za izgubo rude in premoza za časa nemške okupacije Lensa in Briyera. Jasno je torej, da je bil med aneksijo in samoodločevanjem sklenjen kompromis.

VENDAR ENKRAT!

Los Angeles, Cal. — Hullett C. Merritt, milijonar iz Pasadene, je bil obsojen pred zveznim sodiščem na denarno kazen \$5,000 in pet mesecev zapora, ker je med vojno nagromadil veliko zalogo sladkorja.

(Milijonar je torej obsojen, toda vprašanje je, da li bo tudi plačal globo in presedel pet mesecev!)

SPARTAKOVCI ZAVRŽEJO MIROVNO POGODBO.

Nemška vlada noče izpustiti Ledebourja in Noske grozi Bavarski; Dunaj se trese.

ZANIMIVE VESTI IZ BAVARSKE IN OGRSKE.

Dunaj, 11. apr. — 10,000 delavcev v Donawitzu je zaseglo odotne velike tovarne, ki so zdaj v rokah sovjeta. Rudarji se tudi pripravljajo, da zasežejo rudnike. — Italija zahteva, da vlada Nemške Avstrije razoroži in razpusti vojaške čete, ki so prežete z revolucionarnim duhom.

Pariz, 11. apr. — Spartakovski voditelji v Nemčiji odprto izjavljajo, da bodo zavrgli mirovno pogodbo z entento kadar dobe oblast v svoje roke. Ako bodo hoteli zavezniki potem invadirati Nemčijo, bodo spartakoveci z veseljem sprejeli zavezniške čete v trdnem upanju, da jih kmalu pridobijo na svojo stran.

Amsterdam, 11. apr. — Iz Berlina poročajo, da je stavka v Essen ponorečila. Vladne čete so zaprle delavske voditelje in razpustile strokovni odbor. Magdeburg je tudi v rokah vladnih čet. Gustav Noske je zagrozil, da bo Prusija pričela vojno z Bavarsko, ako Hoffmannova vlada kmalu ne odstavi sovjeta. Vlada se noče ozirati na zahtevo sovjetskega kongresa, da bi izpustila iz zapore Ledebourja, voditelja neodvisnih socialistov.

London, 11. apr. — Poročila iz Dunaja so zelo neugodna. Boljševiški izgredi naraščajo. Zastopniki delavskih in vojaških svetov imajo zborovanje 14. aprila in čuje se, da bodo takrat proklamirali sovjetsko republiko.

London, 11. apr. — Nemška vlada je poslala noto zaveznikom s prošnjo, če sme poslati domov ruske vjetnike. Vlada toži, da so Rusi velika nadloga za Nemčijo, kajti postajajo vedno bolj nemirni in bati se je, da jih spartakoveci pri prvi priliki porabijo za material svoje rdeče garde.

Prvi boji v sovjetski Bavarski.

Monakovo, 11. apr. — V Kissinguenu, 30 milj severozapadno od Wuerzburga je zastrajkala buržoazija proti sovjetski vladi in kmalu nato so bele čete napadle mesto. Po ljutem boju so bele čete zasedle železniško postajo in trdnjavo Marienberg. Mnogo komunistov je bilo vjetih.

Prejšnja Hoffmannova vlada se še ni podala in obe vladi izdajata apele na ljudstvo. Eric Muehsam, član centralnega odbora bavarskega sovjeta, pravi v svojem apelu na proletarijat:

"Brez ozira na različna mnenja je delavsko ljudstvo složno s komunisti in deluje za izvedbo socializma in diktature proletarijata. Rdeča armada bo takoj ustanovljena in alijanca bo sklenjena z Rusijo in Ogrsko. Nova revolucionarna vlada bo odredila volitve na revolucionarnem temelju nakar bo delavsko ljudstvo reševalo vsa vprašanja. Reševalo jih bo samo delavsko ljudstvo, ne pa kapitalisti, ki ne bodo imeli nobene besede."

Nasprotno pa apelira prejšnja Hoffmannova vlada, ki se začasno nahaja v Bambergu, da naj delavstvo podpira zastopnike, ki jih je izvolilo na podlagi splošne volilne pravice in demokracije in se naj ne ozira na "teroristično diktaturo, ki ogroža svobodo Bavarske."

(Dalje na 3. strani, 3. kolona.)

GOSPODARSKA STRAN POAMERICANJENJA.

Tujezemci so med vojno prihranili poldrugo milijardo dolarjev.

TAKO PRAVI ČLAN VOJNEGA OBRTNEGA ODBORA.

New York, N. Y. — Lajos Steiner, uslužbenec vojnega obrtnega odbora, je podal gospodarsko stran poameričanjenja in je o tem vprašanju predložil tudi poročilo Overmanovemu senatnemu odseku.

Mr. Steiner pravi, da poameričanjenje ne bo spremenilo razmer, če se zanemarija gospodarska stran tega vprašanja. On nadaljuje, da se v vsakem normalnem letu vrne do 400,000 tujezemcev v Evropo, ki so poljedelci. V vsakem normalnem letu odpošljejo tujezemci iz Amerike v tujezemstvu \$400,000,000. To se zgodi, ker za stvar agitirajo poslaništva in konzulati gotovih vlad, nekateri tujezemski časniki, veliko število tujezemskih duhovnikov, šifkartaki, parobrodne in izvozne tvrdke.

V Ameriki je skoraj 17,500,000 tujezemcev, ki prihajajo s kmetije. Doma so trdo delali in znajo obdelovati zemljo, ki je že nad 2000 let obdelujejo, pa vseeno še dobro rodi, ker je dobro in pravilno obdelana.

Brezvestno naseljevanje tujezemcev na farmah, je tem tujezemcem, ki so rojeni poljedelci, vzelo veselje do poljedelstva v Ameriki. Tako naseljevanje je razširilo vero med tujezemci, da je tujezemcem nemogoče obstati in izhajati na farmi v Združenih državah. Tujezemski delavci dobro vedo, da v industriji ne zaslužijo toliko, da bi lahko s prihranki živeli na stara leta. To daje povod, da tujezemski delavci pošiljajo denar v staro domovino in ga tam nalagajo v posojilnicah ali pa poktnih hranilnicah.

Vojna je vstavila začasno pošiljanje denarja v stari kraj. Poizvedovanja so dokazala, da so tujezemci v tem času prihranili \$1,500,000,000. Propaganda, da se pošlje ta denar domov in se tujezemci vrnejo v staro domovino, je bila pričela. Pričakuje se, da tujezemci ob prvi priliki pošljejo denar v staro domovino in da se do 5,000,000 tujezemcev vrne v Evropo in da jim drugi slede, ko bo čas ugoden za potovanje.

Šifkartaki pričakujejo bogate žetve od tega izseljevanja v Evropo, kajti tujezemcem pripovedujejo gotovi faktorji, da bo v Evropi imel vsakdo priliko, da prične novo življenje.

Tako slika mr. Stein situacijo in potem priporoča, da je treba nekaj storiti za tujezemce, da ostanajo v Ameriki. Predvsem priporoča, da se tujezemcem preskrbi varno nakladanje denarja, da ga potem lahko nalože v kmetijah. V rešitev tega vprašanja priporoča ustanovitev državne korporacije, ki bi tujezemcem naseljevala na farme, opremljene z gospodarskimi poslopji, hišami in potrebnim orodjem, tako da imajo naseljeni takoj svoj dom, ko pridejo na farmo. In če bodo videli tujezemci, da res lahko postanejo samostojni gospodarji na kmetiji, zaključuje mr. Steiner, se bodo tujezemci poprijeli poljedelstva in ne bodo več silili v stari kraj.

KAJ LAHKO VOJAKI OBRDEŽE.

Washington, D. C. — Vsak odpuščen vojak lahko po izjavi vojnega departamenta obrdeži čepico (če je bil onkraj oceana, drugi pa klobuke), volneno srajco, volnen jopič z našivi, volnene hlače, en par čevljev, en par golnice (legging), en pas, en dežni plašč in volneni plašč, dvojno perilo, štiri pare nogavice, en par rokavice, toaletno opravo, vrečo za obleko, plinsko masko in čelado (če je služil onkraj morja.) Vojaki, ki so se oddali svojo opravo, imajo pravico zahtevati, da se jim vrne.

DELAVSKA STRAKA ZAHTEVA PRIPOZNAVANJE RUSIJE.

Springfield, Ill. — Ustanovna konvencija Delavske stranke za državo Illinois je v petek sprejela resolucijo, ki se glasi, da Amerika prizna rusko sovjetsko vlado, umakne svoje čete iz Rusije, pripozna irsko republiko in da predsednik Wilson porabi svoj vpliv za priznanje samoodločevanja za Indijo.

PROTIDELAVSKA ZAKONODAJA.

Zakon proti izdajanju sodnijskih prepovedi je propadel.

DELAVCI SE PRIPRAVLJAJO ZA NOV BOJ.

Springfield, Ill. — Legislatura zbornica je pri prve čitanju odklonila Soderstromovo predlogo, ki je določala, da sodišča ne smejo izdati sodnijske prepovedi proti štrajkujočim delavcem. Za predlogo je glasovalo 69 poslancev, proti pa 51. Predloga je dobila osem glasov premalo in radi tega je odklonjena. Za letošnje legislatorsko zasedanje je predloga pokopana.

Državna delavska federacija je polagala veliko važnost na to predlogo. Napela je vse sile, da bi bila sprejeta, kajti za delavce je predloga velike važnosti. Dogodilo se je večkrat, da so sodniki izdali sodnijske prepovedi proti štrajkujočim delavcem, v katerih so delavcem prepovedali celo razpostaviti stavkove straže, z mirno besedo nodučiti stavkokaže, da opravljajo grdo delo.

Izid glasovanja bo povzročilo obširno razpravo na konvenciji delavske stranke, ki se sedaj vrši v Springfieldu. Ta izid glasovanja dokazuje, da mora biti delavstvo organizirano tudi politično, če hoče izvojevati zmage in zažene v svojo korist.

Izid glasovanja pa tudi pokaže, da demokratska in republikanska stranka nimata programa in ne poznata strankine discipline. Vsak poslanec glasuje, kakor se mu zdi. V tem je seveda metoda, ki dobro služi za beganje volilcev ob času volitev. Stranka kot celota odkloni grehe, ki so jih napravili njeni člani v poslovalni zbornici in priporoča, naj volilci izberejo boljše možje v stranki za postavodajce. Če se bodo delavci organizirali politično kot stranka, ne bosta stari stranki mogli več izhajati s takimi potezami, ampak bosta morali izdelati vsaka svoj program.

Poslanec se glasovali takole:

Da (republikanci)		
Bever, Thomas	Miller, Mooneyham	Sonnemann, Stubbles
Curran, Munday	Ronalds, Buffner	Thomas, Tice
Koninski, Lacy	Seaman, O. W. Smith	Wals, Wantess
Linstrom, P. A. McCarthy	Soderstrom, H. Wilson	West
Da (demokratje)		
Bowers, Boyle	Jones, Kane	Frank Ryan, P. J. Ryan
Brown, Condon	Laurey, J. W. McCarthy	Self, Shephard
Dieterich, Dunlap	McDermott, Michael	E. L. Smith, P. F. Smith
Doyle, Eustace, Eibertson, Fabry	Murray, Noonan	Small, Thomson, Vance
Garruche, Griffith, Harkib, Isaac	Parish, Peck, Rice, Richardson, Roe	Wagner, W. E. Wilson, Weinschenker
Ne (republikanci)		
Abbey, Arnold, Baker, Hancock, Hopper, Boyd, Brewer, Brinkman, Canby, Church, Cruden, Dahlberg, Douglas, Ellis, Flary, Frisch	Ginders, Green, Hicks, Irwin, Laporte, Lyons, Mearns, Meyer, Mueller, Noble, Pace, Perkins, Phillips, Rentschler	Robbins, Roberts, Row, Shover, Shurtleff, Stanfield, Stevens, Thon, Tourtellot, Turner, C. M., Vickers, Vint, Wallers, Wells, Young
Ne (demokratje)		
Graham, Kaserman	McDavid, Rough	

Da 69 glasov, ne 51 glasov, glasovanja se ni udeležilo 33 poslancev.

AMERIŠKE ČETE V RUSIJI SO SE UPRLE.

Kompanija pešcev iz Michigana ni hotela iti v bitko; en sam vojak aretiran in potem je bil izpuščen. Splošna vstaja grozi.

"OBCINSKA LJUBEZEN" V RUSIJI JE BAJKA.

Ameriška poslanca Bullit in Steffens, ki sta bila v Rusiji, pobijata laži.

AMERIŠKI VJETNIKI SO ZADOVOLJNI.

Pariz. — (United Press). "Občinska ljubezen v Rusiji je mitus". Tako sta izjavila William C. Bullitt in Lincoln Steffens, odposlanca ameriške vlade, ki sta nedavno preiskala položaj v Rusiji in se vrnila v Pariz. Oba odločno pobijata, kar se trdi in piše v zapadni Evropi in Ameriki, da je sovjetska vlada v Rusiji "socializirala žene"; oba pravita, da je vse skupaj zelo neslana bajka, ki izvira iz fakirskega dekreta, katerega je izdal obskuritanarhistični klub v Saratovu, ki se je hotel norčevati iz vladne ženitbene naredbe.

Na govoricu v Parizu, da je hotel "Evropa" v Petrogradu napolnjen z "belimi sužnjicami," katere je sovjetska vlada pobrala iz hiš bogatinov, odgovarja Steffens, da je bil v omenjenem hotelu in da je tam — javna bolnišnica za otroke.

Steffens je tudi govoril z nekaterimi ameriški vjetniki v Moskvi, ki so bili vjeti na arhangelški fronti. Vjetniki so mu povedali, da se jim bolje godi, kakor pa onim na fronti, ki še niso vjeti. Edina njihova pritožba je bila, da nimajo dovolj hrane, toda da ne ni manj, kakor njihovi stražniki; kadar dobi straža nameček, tedaj dobe tudi vjetniki več jedi. V ostalem so vjetniki popolnoma svobodni z edino izjemo, da se morajo vsak večer ob deveti uri zgledati pri uradniku, ki jih nadzoruje. Steffens sporoča Američanom, ki imajo sorodnike v ruskem vjetništvu, da se jim ni treba prav nič bati zanje.

82 OSEB ŽRTEV VIHARJA V TRESH DRŽAVAH.

Dallas, Tex. — Pomladanski viharji so zopet zahtevali svoje žrtve. Dva in osemdeset oseb je bilo ubitih v severnem Texasu, južni Oklahomi in Arkansasu, ko so divjali hudi vrtilni viharji. Nekateri kraji so bili po več ur odrezani od ostalega sveta, ker so viharji porušili brzojavne in telefonske naprave, ko so divjali prek pokraj, na katerih so farmarji gosto naseljeni. Po porušilih so viharji zahtevali žrtve v teh krajih:

Canon, Tex.	4	Texas, Tex.	1
Durant, Okla.	1	Wesmoren, Tex.	4
Wood Grove, Tex.	4	Pinnac Grove, Tex.	2
Factor, Tex.	3	Eustace, Tex.	1
Ravenna, Tex.	2	Poston Okraj, Okla.	1
Mineola, Tex.	11	Winters, Okla.	1
Tundra, Tex.	8	Ogden, Ark.	8
Winkler, Tex.	18		
San Angelo, Tex.	1	Skupaj	82

Kasnejše poročilo pravi, da je bilo v Durantu, Okla., ubitih 60 oseb, prvo poročilo pa govori le o šestih osebah.

BANDITSTVO JE OŽIVELO V MEHIKI.

Washington, D. C. — Iz mehiških časnikov, ki so došli v Washington, je razvideti, da je zopet oživele banditstvo v državi Vera Cruz, kajti v kratkem času se je dogodilo šest napadov na železniške vlake. Največji napad je bil izvršen 30. marca, ko so banditje potokli vojaško stražo, broječo 59 mož. V tej okolici se klatijo četaši na zadržaka Felix Diaz, ki mu nekateri pravijo general.

Vojaki zahtevajo, da jih pošljejo domov.

Washington, 11. apr. — Vojni department je sinoči potrdil poročilo iz Arhangeljska, severna Rusija, da so se uprle tamošnje ameriške čete. Kompanija pešcev iz Michigana, ki so konskripirani v armado, se je spuntala, ko je dobila povelje, da se pripravi za odhod na fronto. Vojaki so izjavili, da so bili vzeti v armado zato, da se bodo borili proti Nemčiji, vojna z Nemčijo je pa končana in oni ne vedo razloga, zakaj bi se bojevali z ruskimi boljševiki. Vojaki zahtevajo, da jih pošljejo domov. En sam mož je bil aretiran, ali na soglasno zahtevo ostalih vojakov je bil kmalu izpuščen. Ameriški vojski so tudi zagrozili, da bo vstaja kmalu splošna, ako jih ne pustijo domov. (Ameriška enota v severni Rusiji obstoji iz 339. infanterije, ki je po večini sestavljena iz draftanlih mož in fantov iz Michigana. Polk je pod poveljstvom George E. Stewarta, častnika iz regularne armade.)

Vojni department je dovolil objaviti sledeča poročila iz Arhangeljska, datirano 31. marca:

"Večeraj zjutraj 30. marca je infanterijska četa dobila povelje, da zapusti barake in naloži sani za odhod čez reko do železniške postaje. Podčastnik, ki je vodil nakladanje, je kmalu obvestil častnike, da vojski nočejo ubogati. Takoj nato so častniki prevzeli poveljstvo in po daljši zamudi so vojski pričeli z nakladanjem; eden vojak, ki se je ustavljal, je bil aretiran in zaprt. Na lice mesta je prišel polkovnik Stewart, ki je bil obveščen o stvarci in pričel je govoriti z možmi. Vojaki so izjavili, da gredo pod pogojem, ako je aretiran tovariš izpuščen, toda grede le do Oborskaje, ne pa na prvo bojno črto. Dalje so vojski izjavili, da bo kmalu splošna vstaja, ako čimprej ne dobe definitivnega poročila iz Washingtona, da odidejo domov v najkrajšem času."

Polkovnik je objubil vojakom, da pojdijo domov, kakor hitro bodo dopuščale sezonske razmere. Vojni department že poskuša spraviti transportne ladje čim bližje Arhangeljska.

Kar je presenetljivo častnike, je to, da vojski vedo, da obstoji smrtna kazen za nepokorščino, a kljub temu se upri; to znači, da so možje pripravljani za najhujše. Dejstvo, da je bil aretiran samo eden upornik, ki je pa bil izpuščen na zahtevo ostalih mož, dokazuje dalje, da so častniki brez moči in popolnoma v rokah vojaštva.

Vojaki morajo iti domov.

Arhangeljsk, 8. apr. — Položaj med ameriški četami na severni ruski fronti je prepričal oficirske kroge, da morajo čimprej mogoče poslati Američane domov. Vojaki pričakujejo, da odidejo domov najkasneje 1. junija, ko se dodela stali led v pristaniščih, toda medtem nočejo riskirati svojih življenj. Njih mnenje je, da so bili poklicani v vojno zoper Nemčijo, toda vojna z boljševiki ni vojna z Nemčijo. Poveljniki so razložili vojakom, da volijo obupno defenzivno kampanjo, ki jih lahko stane življenje, ako se ne bodo branili, vojski pa pravijo, da je boljševično vprašanje predmet neodločnosti Združenih držav in da ne vidijo vzroka, zakaj bi se bojevali, če ni vojne. (Dalje na 4. strani, 1. kolona.)

VREME.

Chicago in okolica: V soboto deloma oblačno in gorkeje. Različni lahki vetrovi.

PROSVETA

Dopisi.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (April 15-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

DOLARSKI PATRIJOTJE.

Dokler je trajala vojna, sta John G. Shedd in Jimmy Simpson kričavo naznajala svoj patriotizem. Govoranci sta o državnem obrambnem svetu. Zahtevala sta, da vsakdo kupi zadolžnice svobode. Agitirala sta za "Rdeči križ" in Y. M. C. A.

Kadar so bile prirejane parade, sta bila John G. Shedd in Jimmy Simpson med prvimi.

Kdò pa sta John G. Shedd in Jimmy Simpson?

Pokorna višja uslužbenca Marshall-Fieldove milijonarske družine.

Zdaj je sklenjeno premirje in gospoda mislita, da lahko odprto pokažeta, kako sta v srcu patrijotična, ko je treba nositi butaro, ki jo je prinesla vojna.

Marshall-Fieldova družina zdaj prodaja svoje posestvo v notranjem mestu, ki je vredno \$40,000,000.

Zakaj?

Vzroki so bili povedani v dnevniku "Chicago Daily Tribune" v prejšnjem tednu. Povedal jih je urednik, ki urejuje finančni del lista.

"Tribune" citira zaupnega upravitelja Marshall-Fieldovega premoženja, ki pravi, da je posest, vredna \$40,000,000, težko obdavčena vsled vojnega davka. To je menda vzrok, da se posestvo proda in skupiček zanj naloži v zadolžnicah svobode, ki nosijo po 3½%, ki so proste dohodninskega davka, poleg se pa lahko kupijo še s popustom.

John G. Shedd in Jimmy Simpson sta bila velika patrijota, ali sedaj prepuščata vojno butaro onim, ki nimajo milijonov.

Skoda, da nimamo zakonov, da bi se preprečile take manipulacije in takim patrijotom preskrbela hrana in stanovanje brezplačno v obširnem gradu pri Jolietu. Če bi le par takih patrijotov nastanili v tej graščini, bi se kmalu drugi spametovali, ki se hočejo na tak ali na drug način odtegniti dohodninskemu davku.

"NOVICE" IZ OGRSKE.

Vesti iz Ogrske, odkar je bila tam ustanovljena sovjetska vlada, se vrstijo dan za dnevom takole:

Zavezniki zastopniki v Budapešti so bili zaprti in v smrtni nevarnosti — zastopniki so svobodni in vlada jim je dala zaščito. Ogrska je napovedala vojno ententi — Ogrska ni napovedala vojne, pač pa hoče imeti mir z zavezniki. Karolyi je bil ubit — Karolyi ni bil ubit. Ententa zahteva, da boljševiška vlada v Budapešti odstopi — ententa je poslala zastopnika v Budapešto, da se pogaja z novo vlado. Italijani so zasedli Požun in Čehi Rabo — Italijanov ni bilo v Požunu in Ogrski so še v Rabi. Ogrska je napovedala vojno Srbiji — ogrska vlada je predložila zaveznikemu poslaniku, da se naj vrši konferenca z Jugoslovani, Čehi itd. Ogrska vlada je padla in Bela Kun je ubit — general Smuts je prišel v Budapešto in govoril s Kunom nekaj ur potem, ko je bil ubit!

To je samo nekaj. Ravno tako se vrstijo že dolgo časa "novice" iz Rusije. Pazite na vesti, ki bodo zdaj prihajale o položaju na Bavarskem. Zabava je potrebna za zdravje!

Pro bono publico. "Sunday American" je objavil 30. marca sledečo vest: "Velika četvorica v Parizu je po dolgem plavanju prišla na trdna, skalnata tla. Zdaj razpravljajo o denarju, zemljiščih, premogu, železni rudi in o drugih takih rečeh, radi katerih se je začela vojna, dasiravno bojevniki še danes ne vedo tega. Delegatje debatirajo, koliko denarja morajo plačati centralne države in koliko ozemlja imajo izgubiti in kako si bodo zavezniki razdelili!"

Kaj pa demokracija, samoodločevanje in druge take reči, radi katerih je bila vojna — ali morda ni bila?

Kdo ima \$54.56? — Zakladniški department zvezne vlade poroča, da je ameriško denarno premoženje naraslo lansko leto za \$4.86 na vsakega prebivalca. Denarja v Združenih državah je zdaj toliko, da pride na vsakega moža, ženo in otroka po \$54.56.

Torej smo bogatejši. Vendar pa — hm — vsi zlomki — siromak bi rad znal, v čigavem žepu je tistih \$54.56!

Eveleth, Minn. — V zadnjih par številkah glasila K. S. K. J. sem zelo pazno štiral reklamo za "Jugoslav Relief Fund" kakor tudi imena zastopnikov, ki bodo nabirali od rojakov darove za pošiljanje v staro domovino. Ideja je res lepa in naši rojaki v stari domovini bodo gotovo hvaležni za darove, ki jih bodo prejeli od svojih sorodnikov iz Amerike. Posebno pa bodo hvaležni našemu rojaku Rev. Francis Jagru, ki se je toliko potrudil in preskrbel ladjo, ki bode odpeljala živih našim rojakom Slovence, oziroma Jugoslovanom v staro domovino.

Toda čudno se mi pa zdi, zakaj odbor "Jugoslav Relief Fund" ne imenuje v vsaki naselbini par vplivnih Jugoslovancev, enega izmed Slovencev, enega izmed Srbov in enega izmed Hrvatov, mesto, da imenuje le take osebe, ki so sami častiteljni in brez vsakega vpliva med Jugoslovani. Jaz sicer ne poznam drugih zastopnikov za "Jugoslav Relief Fund", in verujem, da je večina njih, ki so vplivni Jugoslovani. Poznam pa osebno enega teh zastopnikov in ta je g. Markovič, ki trdi, da zastopa vse Jugoslovane v Minnesoti. Smešno, kaj ne?

Ali ni mogoč glavni odbor "Jugoslav Relief Funda" dobiti drugega moža kot zastopnika Jugoslovancev v Duluthu in v Minnesoti kot Srba iz Srbije? Ali nimamo Slovencev v Minnesoti nobenega sposobnega moža, ki bi zastopal Slovence oziroma Jugoslovane? Mi imamo v Minnesoti Slovence, oziroma Jugoslovane, ki imajo veliko vpliva ne samo med Jugoslovani, ampak tudi pri ameriškem ljudstvu. Par takih Jugoslovancev bi moralo biti izvoljenih zastopnikov Jugoslav Relief Funda za Minnesoto, mesto Markoviča, ki nima vpliva med Jugoslovani niti med tujerodci.

Kak vpliv pa hoče ali more imeti človek, ki prodaja lote od hiše do hiše. Nobenega. Ne sampa to, ampak Markovič je tudi eden izmed tistih Srbov iz Srbije, ki se je veliko trudil, da bi Slovence in Hrvate spravil pod srbsko kraljevino in ki je vedno toliko nasprotoval Slovenskemu Republičanskemu Združenju. Zdaj se pa zopet potiska tam, kamor on ne spada, ne toliko iz ljubezni do trpečih Jugoslovancev in stari domovini, ki da sebi napravi maj reklame med Slovence. Ali moti se. Tisti Slovencev, ki nameravajo potovati v staro domovino, si bodo lahko kupili svoje vožnje listke od Slovencev in ne od Markoviča.

Zatorej bi jaz svetoval glavnemu odboru "Jugoslav Relief Funda," da naj takoj imenuje za Minnesoto štiri ali več vplivnih mož, Jugoslovancev, ki naj bi nabirali darove od Jugoslovancev za pošiljanje v staro domovino, in jaz sem uverjen, da Jugoslovani, živeč v Minnesoti, se bodo izkazali, da njih sreča še vedno bijejo za njih rojstno domovino in njih nesrečne in trpeče brate onkraj morja. Nikakor pa ne more biti to, ne bode velikega uspeha pod nadzorstvom Srba Markoviča.

Pozdrav vsem Jugoslovanom v Ameriki in kličem "Živela Jugoslovanska Republika!"

Frank Kure.

Kokomo, Ind. — Kar se tiče delavskih razmer v tej naselbini, so bolj sredne, kot v drugih mestih. V tej okolici obratuje edino "Johnson Brass Work Co.," s polno paro, pri kateri družbi sem tudi jaz vposlen.

Mesto Kokomo šteje okrog 35,000 prebivalcev in vsi spadajo k uniji, kateri se le štejejo med delavce, tako da se lahko imenuje to mesto "Uniontown."

O narodnem gibanju tukajšnjih Slovencev pa ne morem dosti poročati, ker nas je premočno naseljenih v tej okolici. Vsega skupaj je nas pet ali šest družin ter štirje samei. Toda kljub temu imamo društvo SRPJ ter lokalno organizacijo SNZ. Vsi smo prepričani, da moramo delovati, kolikor nam dopuščajo razmere, da priborimo slovenskemu narodu v starem kraju svobodo.

Poročati pa moram iz sosednje večje slovenske naselbine, ki je oddaljena od tukaj kakih 50 milj. Indianapolis, Ind. V tej naselbini imajo osem raznih podpornih društev, toda klub temu se ne more opaziti veliko gibanja za svobodo naroda. Vzrok temu je

enda ta, ker je preveč nasprotnikov SRZ in najde se še tudi tu in tam nekaj "avstrijakov". Je pa tudi veliko število rojakov, kateri delujejo kolikor jim le dopuščajo moči in so pripravljeni vse žrtvovati.

Ustanovili so lokalno organizacijo JRZ., katere še dosti povoljno vspeva. Organizirali so tudi dramatični klub, ki istotako dobro napreduje. Isto moram omeniti tudi o "Slovenskem narodnem domu." Izreči moram vso čast tamošnjim rojakom, kateri delujejo po vseh svojih močeh za napredek naroda, pa naj si bo na politični mpolju ali pa na kulturnem. Le tako naprej po začrtani poti in uspeh vam je zagotovljen.

Obzaluem pa one, katerim je ves napredek naroda deveta brigada. Toda prepričan sem, da se bodo tudi ti prebudili, toda mogoče bo že prepozno.

Da je še toliko nezavednežev, je najbrže vzrok ta, ker imajo v svoji sredi dušnega pastirja, katerega naloga je najbrže, da drži svoje podložne v temi nevednosti. On zabavlja čez vse, kar ni po njegovi volji. Tudi njegova moč ni večna ali prej ali slej bo ljudstvo spregledalo, da je bilo le slepo njegovo orodje za njegove škodljive namene. Isto se dogaja vsepovsod. On imenuje sploh vse organizacije, katere si niso zapisale na svoj program na prvo mesto "vera," brezverske, pa naj so bodo podpirne, kulturne, narodno-politične, ali pa delavske. To je vseeno.

Nekaj slučajev je bilo že poročano, kako se je pripetilo pri dveh pogrebi v tej naselbini. Radi tega mi je neumestno poročati to stvar še enkrat.

Sličen slučaj se je dogodil pred nekaj enim tednom, ko je umrla neka članica SNPJ. Pogreb se je nameraval vršiti cerkveno. Ko so prišle pogrebne pred cerkvena vrata, jim je pater Ciril velel, da naj odstranijo društvene regalije, ker s temi regalijami ne smejo iti v cerkev. Toda članice so se lepo obrnile in šle od cerkve. Pogreb se je vršil potem civilno. Ko se je vršil pogreb rojaka Joe Fabijana, so pogrebniški odstranili regalije, da so smeli iti v cerkev, drugi člani so pa zunaj čakali, da se je izvršila vsa ceremonija. Toda članice niso hotele poslušati Cirila.

Dolgo časa sem premišljeval, kaj je vzrok, da nekateri tako sovražijo društvene regalije. Po daljšem premišljevanju sem prišel do zaključka, da je najbolje, da vprašam za svet osebo, katere je takorekoč v isti službi kot pater Ciril.

Iskal sem torej rešitve moji uganjki pri duhovnu v naši domači naselbini. Vprašal sem ga, kaj bi on naredil, ako bi se pripetil slučaj, da bi umrl kak član našega društva in bi želel biti pokopan po cerkvenih obredih in mi bi prišli v cerkev z društvenimi regalijami. Odgovoril mi je, da kaj njega brigajo, kake društvene regalije da mi nosimo. Saj mi sami vzdržujemo društvo in ne on. Ako zahtevate od mene, da izvršim cerkvene obrede, jih izvršim, ako vidim, da je bil član katoličan. Kaj mene brigajo društvene regalije. Saj sem jaz tukaj radi vas in ne vi radi mene. Jaz živim od vas delavcev.

Tak odgovor sem dobil od katoliškega duhovna in radi tega sem prišel do zaključka, da je le impertinenca nekaterih duhovnov vzrok, da sovražijo regalije drugih društev.

Svetujem temu patru, da naj on istotako pride do tega mišljenja in bo veliko bolj zanj, mesto da bi blatil in sovražil društva, katere vzdržujejo delavci. Tudi on naj pride do prepričanja, da živijo delavcev in sicer vseh. Nikar naj se ne zaganja v delavske organizacije, ampak naj se drži svojih opravil.

Kako bi se on počutil ob častu kolekte, ko bi mu delavec rekel, da ne sme v hišo? To bi ne bilo preveč prijetno, gotovo ne.

Poročevalec.

Springfield, Ill. — Po naključju sem dobil več števil "Glas Naroda" v roke in sem razvidel iz brezštevilnih protestov in izjav, kateri se tičejo SDPZ in bivšega njenega glasila "Glas Naroda", da obstaja nekaj spor med glavnim uradom SDPZ in uredništvom "Glas Naroda". In sedaj nastaja vprašanje, kdo je povzročil ta spor? Dobro so mi znane razmere katere so vladale za

časa izredne konvencije, ki se je vršila meseca maja l. 1913. Na tej konvenciji so razsodni člani sklenili, da se list "Glas Naroda" odstavi kot nadaljne glasilo imenovane organizacije. Neumestno se mi vidi natančneje opisovati spore, kateri so prišli na dan na omenjeni konvenciji. Isto se je pripetilo na četrti redni konvenciji, kar se je pa vse povoljno rešilo. Tudi na tej konvenciji je bil "Glas Naroda" kandidat za bodoče glasilo organizacije, ki je pa propadel.

Na združitveni seji organizacije SDPZ in sv. Barbare je pa "Glas Naroda" zajet postal glasilo nove organizacije in to le radi tega, ker se članstvo ni udeležilo glasovanja in nekateri nepremišljeni glasovali. Kajti večina članstva nima pojma, kateri list je v resnici delavski in kateri ne. Kajti po tretji konvenciji SDPZ je postal "Proletarec" glasilo te organizacije in je ostal ves čas do združitve. Nekateri rojaki mislijo, da je vse, ako je veliko število, toda ozirajo se pa ne na njegovo vsebino in ako v resnici piše za delavstvo.

V protestu društva "Proletarec" v Franklin, Kans. sem čital, da je "Proletarec" listič, kateri se vsiljuje članstvu in za katerega ne mara noben član. K temu protestu naj bo pripomneno samo toliko, da je ravno pri organizaciji SDPZ veliko članov, ki ne marajo za "Glas Naroda" radi njegove šviga-švagarke politike. Radi tega je bil odklonjen kot glasilo na dveh konvencijah SDPZ.

V nekem drugem protestu iz Standard, Ill. sem čital, da je "Proletarec" nekaka pratika. Teža je zmožen samo tisti, ki ne ve prav nič drugega, kot to, kar čuje od sovražnikov delavstva, ki se prav nič ne briga za svojo in svojih tovarišev boljšo bodočnost. In ravno "Proletarec" je časopis, ki se bojuje med še nezavednimi delavci, da izpoznajo, kaj so upravičeni doseči, do česa so upravičeni. Ravno on se bojuje za boljšo človeško družbo, katere mora prej ali slej nastopiti.

Čital sem tudi, da je "Proletarec" radi tega nesposoben za glasilo organizacije, ker izhaja tedensko. To je popolnoma njeven izgovor. Poglejmo druge organizacije, katere so večje kot je naša in imajo svoje glasilo, ki izhaja tudi le tedensko. In kdo je vzrok, da je "Proletarec" samo tedenska izdaja? Ali ne ravno mi delavci. Naša dolžnost bi bila, da bi ga podpirali in se naročevali nanj, da bi izhajal dnevno. Toda raje podpirate liste, kateri so nasprotni vsakemu delavskemu gibanju, vsaki delavski zavestnosti. Raje podpirate liste, kateri si žele, da bi bili delavci še nadalje v razmerah, kot so bili preddvajsetimi leti, da se jih je lahko izkoriščevalo, kolikor so hoteli nekateri "voditelji."

"Proletarec" je več storil za časa svojega obstanka, kot je pa "Glas Naroda" v vseh svojih 26 letih. Ko bi bil "Glas Naroda" dosleden v svojih načelih in principih in ne spreminjal svoje barve, kot kameleon, bi bilo veliko boljše zanj, kot je pa tako. Tako pa izpreminja svojo barvo vsake kvatre, kot se mu zljubi.

Opominim naj le toliko ako imajo nekateri pravico zagovarjati "Glas Naroda" imam jaz kot zaveden delavec pravico "Proletarca", kot pravi delavski list.

John Goršek.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Neimenovani dopisnik iz Springfield, Ill. — Pošljite Vaše ime in vam pošljemo zajetljen odgovor.

AMERIŠKI VOJAKI SE VRAČAJO DOMOV NA 120 LADJAH.

Washington, D. C. — Sedaj je v transportni službi približno 120 ladij, ki prevažajo domov ameriške vojske iz Francije, poleg pa pripravljajo še druge ladje za transportno službo, da bo lahko prepeljati 300,000 mož domov na mesec. V podučnih krogih govore, da zadnja ameriška četa zapusti Francijo v poznem poletju.

EKSPLOZIJA V TOVARNI, ŠTIRJE UBITI.

Torrent, Ky. — V tovarni Home Torpede kompanije je eksplozirala posoda za nitroglicerinsilni treskom. Štirje delavci so bili na mestu ubiti. Eksplozija je povzročil ogenj, ki so ga opazili, ko je bilo že prepozno, da ga pogase.

KAMPANJA ZA PETO POSOJILNO SVOBODO IN ZMAGE SE PRINE V PONDESEK, 14. APRILA.

Chicago, Ill. — Iz publikacijskega urada za kampanjo za peto posojilno svobodo in zmage se poroča, da se ta kampanja prične prihodnji ponedeljek, t. j. 14. aprila t. l. V ta namen so organizirali poseben vlak, na katerem bodo imeli različne vojne trofeje s francoskega bojišča, kot razne topove, strojne puške, eroplane, tenke, čelade in sploh razne stvari, katere so ugrabili Nemcem pri zadnjih bitkah. Na vlaku bodo razstavljene tudi najnovejše strojne puške, katere so imele Združene države že pripravljene, da jih pošljejo na bojišče v času, ko se je premirje že podpisalo in iste niso rali. Ravnotako tudi najnovejše tenke ali oklopne automobile, katerih tudi niso rali.

Na tem vlaku bo posebna vojaška godba, katere bo igrala razne komale na vsaki postaji. Spremljal bo ta vlak oddelek vojakov kateri so se udeležili bojev v Franciji.

Posebna zanimivost so oklopni avtomobili (tenki), kateri so največ pomagali pri zadnji ameriški ofenzivi in napravili veliko zmagajavo v nemških vrstah.

Rojake opozarjamo na ta vlak in nobenemu ne bo žal, kdor si ogleda ta razstaven vlak, kar je nekaj izvanrednega. Marsikdo bo videl velike zanimivosti, kakšno orožje se je rabilo v tej svetovni vojni.

Ta vlak odide iz Chicago v ponedeljek, 14. aprila ob peti uri zjutraj. V De Kalb pride v četrtek ob 11:45 dopoldne in odhaja ob 4:45 popoldne. V Aurore pride v petek ob sedmi uri zjutraj, kjer ostane štiri ure. V Rockisland pride v nedeljo ob 6:25 popoldne in odhaja ob polosni uri zvečer. To je tura prvega tedna.

V Canton, Ill. pride v torek, 22. aprila ob 5:15 popoldne in odide v sredo ob 6:15 zvečer in odhaja naslednji dan ob polušesti uri zjutraj. V Taylorvillu se ustavi v četrtek, 24. aprila 6:45 zjutraj do 10:45 dopoldne. Dohod v Pana v četrtek ob 11:45 dopoldne, odhod 11:30 dopoldne. V Decatur pride v soboto 26. aprila ob polni popoldne in odide ob polpeti uri popoldne. Dohod v Lincoln, Ill., v soboto ob šteti uri zvečer in odhaja v nedeljo 27. aprila ob šteti uri zjutraj. V Danville se ustavi v ponedeljek, 28. aprila ob polne dopolne ob polpete uri zvečer. Nato odide v Pekin, Ill., kamor pride v sredo 30. aprila ob sedmi uri zjutraj in odide ob enajsti uri dopoldne. V Willminton, Ill. pride 4. maja ob sedmi uri zjutraj in odhaja ob poluenajsti uri dopoldne. V Streator, Ill., pride isti dan ob 12:15 in odhaja ob 4:15 p. m. V Ottavi se ustavi istotako ravno ta dan od pete do polušeste ure zvečer. V Joliet pride v ponedeljek 5. maja ob 12:15 p. m. in odide 4:15 p. m.

Slovence opozarjamo še enkrat na ta posebni vlak in komur bo pripuščal čas, naj si ga ogleda.

MEHIKA ZANIKA ZEMLJIŠČNO KUPČIJO Z JAPONCI.

Mehiko. — Salvador Gomez, predstojnik poljedelskega departamenta, izjavlja, da ni res, da so japonski podaniki kupili svet v Nižji Kaliforniji. Poljedelski department ni dal po njegovi izjavi sploh pravice, da se proda večji kos zemljišča tujcemcem.

Baron Fugitaro Otori, japonski poslanik v Mehiki, izjavlja, da je bil napravljen vihar v kolicu za čaj iz političnih vzrokov, ker se bližajo predsedniške volitve. V Nižji Kaliforniji niso bile izdane koncesije, ki favorizirajo Japonsko. Majhna japonska kolonija postoji le blizu Mexicalija, ki je brez pomena in se ukvarja s pridelovanjem riža. On povdarja, da je prepričan, če je ameriški delavski department vprašal ameriško "oslaništv" v Mehiki, da je prejel poročilo, da ni koncesij, ki bi favorizirale japonske interese v Nižji Kaliforniji.

BANDITJE NISO DOBILI DENARJA.

Western Springs, Ill. — Vlopile so razstrelili blagajno tukajšnje državne banke in notranje prostore pošte. S sabo so odnesli poštne in vojnoročilne znamenke. Denarja so odnesli malo, kajti večjo vsoto, ki je bila v bančni blagajni, so pregledali.

AMERIŠKE ČETE V RUSIJI SO SE UPRELE.

(Nadaljevanje s 1. strani.) To je samo eden dogodek, ki pokazuje, kakšno razpoložbo vlada med četami vobče. Častniki pojasnjujejo, da so ameriški in drugi zavezniški vojaki že od začetka, odkar so tam, izpostavljani sistematični propagandi boljševikov, medtem ko ni v Arhangelsku nikogar, ki bi vojakom uradno pojasnil, zakaj so šli pravzaprav v Rusijo.

Zavezniške čete se tudi puntajo.

Washington, 11. apr. — Tukajšnji vladni krogi so že pred nekaj časom prejeli poročila o uporih angleških in francoskih vojakov na arhangelski fronti, niso pa pričakovali kaj takega od ameriških vojakov. Poročila so bila, da je skoraj polovica italijanskega in srbskega kontingenta dezertirala k boljševikom. Med Francozi je pa bilo še slabše. Dezertirali so nekateri francoski oficirji, ki so potem vabljili francoske prostake, da naj gredo za njimi na boljševiško stran.

Angleška delavska stranka zahteva odpoziv čet iz Rusije.

London, 11. apr. — Izvrševalni odbor delavske stranke je včeraj naslovil zahtevo na angleško vlado, da naj umakne predlogo za obvezno vojaško službo, preneha z oboroženo intervencijo v Rusiji in takoj pokliče domov vse britiške čete z ruskih front. Dalje zahteva odbor delavske stranke, da mora biti enkrat konec pričkanja na mirovni konferenci in da se hitro sklene mir na temelju Wilsonovih štirinajstih točk.

Zavezniški se pogajajo z Rusijo.

Kodanj, 11. apr. — Zavezniški so stavili ruski boljševiški vladni nov pogoj, ki je sličen pogoreli konferenci na Princemv otoku. Raziskovalec Fritjof Nansen je sprejel ponudbo, da načeluje zavezniški komisiji, ki pojde v Rusijo preiskavati živilni položaj. Amerika bo poslala v Rusijo živi za \$50,000,000 mesečno. Rabuše se, da bojevanje na ruskih frontah preneha.

Robins zagovarja Lenina.

Chicago. — Raymond Robins, bivši zastopnik ameriškega Rdečega križa v Rusiji, je dejal v četrtek zvečer na banketu čikaške

“Equal Suffrage Association” v Kazinskem klubu, da boljševizem v Rusiji zmaga zato, ker se sovjetska vlada bori za svobodo, kakršne Rusi niso imeli sto let. Lenin in Trockij sta ravno tako odritorska voditelja ruske revolucije — je dejal Robins — kot so bili voditelji velike francoske revolucije. Dalje je rekel Robins, da ni vzroka, zakaj Amerika pušči, da umirajo njeni vojaki v Rusiji.

KRATKE VESTI IZ WASHINGTONA.

Washington, D. C. — Ameriški vojaki, ki so gradili ceste v južnih državah, imajo po kongresnem zaključku, sprejetem v zadnjih dneh zasedanja, pravico do mezde. To mezdo prejmejo, ko poljedelski department izračuna diferenco med vojaško in delavsko mezdo, ki so jo prejemale delavci, ki so z vojaki vred gradili ceste.

V političnih krogih se širi vest, da predsednik skliče kongres k izrednemu zasedanju dne 5. maja. Definitivnih poročil ni, toda govornice se vzdržuje, da bo kongres sklican omenjenega dne.

Tri ladje, dovršene v jezerskih ladjedelnicah in po plovnem odboru dodeljene železniški upravi, bodo vozile med Buffalo in Chicagom.

PREPREČENA REVOLUCIJA.

El Paso, Tex. — Blizo Socorra, Tex., 15 milj jugovzhodno od El Pasa, je bil aretirani general Felipe Angeles in njegovo spremstvo ki obstoja iz 17 Mehikančev. Zvezne oblasti so s to aretacijo preprečile načrte, ki so jih izdelali Villovi prištasi za novo revolucijo. Aretacija je bila izvršena, ko so Mehikanci hoteli prebresti Rio Grande, ki deli Mehiko in Združene države. Ko so jih aretirali, so našli pri njih za tri tovrne avtomobile vojnih potrebščin, ki so bile nakupljene v Združenih državah.

Poleg so še aretirali polkovnika Federico Cervantes, šefa Angelesovega štaba v letu 1914, in polkovnika Rafael Iturbida. Aretacijo so izvršili konjeniki sedmega kavalerijskega polka. Mehikance so privedli v El Paso, kjer so bili obtoženi, da so pomagali organizirati vojaško ekspedicijo

proti deželi, ki ima prijateljske stike z Združenimi državami.

Detalji revolucije so razloženi v okleju, ki ga je izdal Francisko Villa dne 1. marca v San Lorenzu. V okleju pozivlje Villa vse svoje nekdanje generale, da se mu pridružijo, in odpuste, če imajo kaj napram njemu. Vrnejo naj se v Mehiko in bojujejo z geslom “svoboda, kruh in pravica.” V okleju obljubuje, da vpostavi ustavo iz leta 1857, reformira justico, uvede žensko volilno pravico in da bo ravnal s premaganim sovražnikom človeško.

OSEM BANDITOV PRIJETIH.

Chicago, Ill. — John Kane in Matthew Downey sta bila na potu domov, ko so preden stopili štirje banditje. Downey je zbežal, ko je videl nase obrnena štiri samokrese, ker se je bal za očetovo uro, ki jo je imel pri sebi. Ubežal je srečno.

Kana so pobili tolovajji na tla s samokresom in mu vzeli \$2.50. Kane je prišel k sebi in lezel za banditi, da vidi, kam gredo. Videl je, da so vstopili v salun George Newtona. Ko se je približal Tri in štirideseti cesti in Emeraldovi ulici, je vzrl dva policaja. Povedal je njima, kaj je doživel. Policaja sta šla z njim do saluna in videla sta, da je več ljudi notri, kot jih zmoreta. Obvestila sta policijsko postajo in policijski tajntant Samuel Rank je odpeljal pet in dvajset policajev na pomoč.

Obkolili so salun, toda tolovajji so bili posvarjeni in zaklenili so salun. Policaji so zahtevali, da odpro vrata, toda klativitezi so zagrozili, da ustrelje vsakega, ki stopi v salun.

Policaji so se razvili v rojni črti in končno so vzlomili vrata. Banditje so zbežali na streho. Sledila je kratka bitka, dva klativiteza sta skočila s strehe in ušla, osem je pa bilo aretiranih.

Druga bitka z banditi se je vršila v salunu Daniel Zojzadička. Vstopili so trije banditje in ukazali salunarju, naj dvigne roki kviško. Salunar ni vbogal, ampak je bližnjemu banditu iztrgal šamokres iz roke in pričel je streljati. Banditje so bežali na ulico in se odpeljali v črnem avtomobilu.

Med navzočimi naglo zavladala nema tišina.

Oni, ki so nesli kôzaree k ustom, so obstali, oči vseh so se obrnile na Kušlja, na čegar vtrujenem obrazu se je kazala žalost.

“Bolje bi skoraj bilo, da je ne poveč, ker smo prikazaru in židane volje,” de knez. “Pa, ker si začel, moraš tudi končati!”

“Svitli knez, tudi jaz bi raje ne bil glasnik te nesreče, ker ta novica mi skoro noče priti preko ustne.”

“Kaj se je zgodilo? Povej!”

“Bar je... vzlet!”

(Konec prvega dela.)

I.

V nekej krasnej noči se je pamilala na desnem bregu Valadinke, poleg Dnestrove struge, tolpa jezdecev.

Jezdarili so jako počasi, korak za korakom. Spredaj, nekoliko korakov pred drugimi, jezdila sta dva, kakor kaka prednja straža, toda očitno nista imela nikogar stražiti in čuvati, ker ves čas sta se razgovarjala med seboj, mesto da bi se ozirala po okolici — ter včasih pridržavala konja, ozirajoč se na ostalo karavano. Sedaj zakliče jeden med njun:

“Počasi tam! Počasi!”

In karavana je krogkala šo počameje ter se komaj še pomikala naprej.

Ko je karavana dospela za grič, ki jo je zakrival nekoliko s svojo senco, na planjavo, obsevano od mesečne svetlobe, takrat si še le umel previdnost hoje. Sredi karavane, med dvema, drug poleg drugega, opajočima konjema, se je gugal k sedlom privezana zibelj, v kateri je ležalo neko človeško bitje.

Srebrni mesečni svet je obeval njeno lice in zaprte oči.

Za zibelko je jezdarilo nekoliko oboroženih jezdecev. Po sulicah brez praporcev je bilo moči spoznati Kozake. Jedni so držali konje za uzdo, drugi jih pustili stopati svobodno. Kolikor manj sta se sprednja brigala za okolico, toliko bolj so ogledovali zadnji nemirno in skrbljivo na vse strani.

A vendar je bila okolica popolnoma prazna. Tišino so dramili samo odinevi konjskih kopit ter kile jednega od spredaj jahajočih jezdecev, ki je časih ponavljal svoje svarjenje:

“Počasi! Previdno!”

Naposled se obrne k svojnemu tovarišu:

“Horpina, ali itamo še daleč?” vpraša.

Tovariš, katerega je klical Horpino, ki pa je prav za prav po kozniški opravljena velikanska deklina, pogleda na zvezdnato nebo ter odvrne:

“Ni več daleč. Dospemo pred polnočjo. Najpoprej prejezdimo zaklete Vraže, potem tatarski breg, in kmalo se prikaže Črtov jark. Oj, nevarno bi bilo potovati tam mimo o polnočjo, predno petelin zapoje. Zame morda ne, toda za vas bi bilo nevarno!”

Pozor krojači!!!

Naprodaj je moderna krojačnica, precejšnja zaloga volnenega blaga in podlage. Dva SINGER šivalna stroja in C. F. P. stroj na plin za razsvetljavo in za železni likalnik ogrevati; ter vse drugo potrebno orodje za čistiti in likati obleko in klobuke.

Edina krojačnica v tem mestu, ki šteje nad 3500 prebivalcev, kjer je veliko Slovencev tu v mestu in v vseh bližnjih naselbinah. Posloje stoji na zelo lepem prostoru, dela je tukaj dovolj za dva krojača. Ljudje nosijo tu v popravilo in likanje obleko. Vse prodam vsled tega, ker se preselim ven iz države Kansas. Cena za vse to je le, kar je vredno blago in stroji ter druga oprava, torej svota, \$1.200. Naprodaj imam tudi hišo s tremi sobami in še posebej je tudi kuhinja, stavišče (dota) meri 50x150 in spodaj je dobra klet, poleg je tudi sušilnica za meso, mestna voda, električna razsvetljava in le 300 čevljev od glavne mestne ulice. Prodajam vsako zase ali pa tudi oboje skupno, kakor kdo želi. Za vsa nadaljša pojasnila obrnite se osebno ali pa pismeno na moj naslov. Še najbolj sem zadovoljen, če pridete sami osebno in si ogledate celo stvar. Sicer pa ne odlašajte, ker to bode prodano nedvomno hitro. Hitite, tu je ugodna prilika.

Frank Erznožnik, P. O. Box 410, Frontenac, Kans.

Ne vrzi proč starih obuval.

Daj jih popraviti, kakor je storil neki Kanadski častnik.

Neki Kanadski vojaški častnik, William Pemberton od znamenitega Princess Pet regimenta pripoveduje, kako je izvanredno dolgo nosil par vojaških čevljev, ki jih je dal dvakrat obnoviti z Neolin podplati.

Celih set mesecev sem jih nosil v vojski, po vojnih jarkih v slabem vremenu, po grdih kamenitih cestah, predno so se Neolin podplati obrabili, pravi častnik Pemberton, “toda navadni podplati bi se strgali veliko prej.”

Neolin Soles

Trade Mark Reg. U. S. Pat. Off.

THE FIRST NATIONAL BANK CHISHOLM, MIN.

daje posebno pozornost na vse Slovenske rojake, ki vlagajo denar v hranilnici. Vaš rojak J. Osholt se je vrnil k nam vslužbo in bode vselej točno pazil na vse vaše potrebščine pri naši hranilnici. Oglasite se pri njem, on vam bode točno in uljudno postregel. Hranilnica (bank) je odprta vsak dan od 9 ure zjutraj do 3 ure popoldne in v sobotah pa zvečer od 7 do 8 ure. Pridite in se prepričajte.

NAPREDEK

“Prosveta” piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti — V salogitman vse za v-sakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Herminia, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglase so odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejmemo do njih nobene odgovornosti. Vsak kdor kaj kupi iz oglasov in če mu ni všeč naj sam sebi pripiše. Vsako odgovornost in posledice naj nosi vsak sam. Upravništvo lista.

POZOR SLOVENC!

Proda se lepa 56 akrov obsegajoča farma v državi Pennsylvanija, 48 akrov je obdelanega in na 8 akrov je pa izvrsten les. Tu je 6 sobna hiša, velika staja za živino in vsa druga majša potrebna poslopja. Poleg tega je 1 konj, 1 krava, 2 voza in nekaj farmerskega orodja. Vse skupaj se dobi za \$2.600. takoj je za plačati le polovica, torej \$1.300, ostalo se pa plača na lahke obroke. Prodaja se valed družinske bolezni. Za vsa natančnejša pojasnila se je obrniti na lastnika posestva. Naslov: M. Kosma, RFD No. 8, Corry, Pa. — (April 11-12).

POZOR ROJAKI!

All ste si kupili Delnice od American Amusement & Theatre Co., ko so se vam nudile po \$1.00 vsaka od katerih je danes cena \$1.25 kakaj zato ker Družba sedaj vlastuje 4 Gledališča in kar stem Družbina vrednost raste in zatoraj seveda ni Delnice ne morejo ostati na eni ceni. Toraj ali boste še čakali da kupite Delnice ko bodo se dražje, ne odlašajte na jutri ker bode mogoče prepozno naročite se danes. Rojake, kateri so v bližini Pittsburgha, vabimo da si stvar osebno ogledajo in pripravijo o vsem za pojasnila pišite na JOHN BAHORICH, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Ali kašljate? Ne zanemarite zdraviti kašlja takoj. Kašelj je znamenje katero zahteva takojšnje pozornosti. Vi potrebujete zdravilo ki je dobro in popolno, nekaj na kar se lahko zanesete. Pošlušajte na naš nasvet: Vzemite Severov Balzam za pluća (Severa's Balsam for Lungs). To je zelo prijazno zdravilo za prsa in kašelj za otroke in odraslene. dravljenje s tem je izvrstno. Zdravi bolni prostor, pomaga odtrgati katere in zdravi bolno nmerico. Citajte kaj nam je pisal Mr. John Shramek, R. F. D. 3, Troy, Mo., dne 29. dec. 1917: "Napil sem se mrzle vode in to mi je začelo na plučeh in vsled tega sem dobil suhi kašelj. Mislim sem si, da me to vduši, vslej ko sem moral zakašljati. Vzil sem eno in pol steklenice Severovega balzama za pluća in kašelj seje skoro popolnoma izgubil. To je v resnici menda najboljšee zdravilo, ki lahko dobite za denar. Sicer mi je nemogoče več prestat brez tega in zato ga imam vedno doma pri rokah." Poskusite tudi vi! Tudi vi bodete kmalu spoznali, da smo vam pravilno svetovali. Severov balzam za pluća bi se moral vedno vzivati kadar se zdravi kašelj, hudo prehlajenje, zagrnjenost, bronkitni kašelj, gripo, kašelj in influenco. Cene so 25 in 50c. Upršajte po vseh teh in še tudi po drugih Severovih zdravilih pri vašem domačem lekarnarju. Vsak lekar vam z veseljem rad postreže, ali pa vam on naroči za vas ta zdravila. Če vam pa ni mogoče dobiti Severovih zdravil v vaši okolici, tedaj pošljite vaše naročilo naravnost nam s priloženo pravilno svoto denarja. W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Možje in žene Ne delajte napak, čemu ne bi vedno rabili najstarejšega, zmogljivejšega in skušenega izvrstnega zdravnika takoj ob pričetku—38 let že zdravi tisoče in tisoče bolnih ljudi različnih bolezni. Zdravnika, kateri vam lahko natančno pove kje je vaša bolezen brez vsacega dvoma. Najzmirnejše cene, izvrstno zdravljenje pri njen, boljše kot pa kjersikoli drugem specialistu. Brezplačno zdravniška in električna preiskava vseh slučajih. Nam lahko povete kaj vas boli v vašem materskem jeziku. Vsaka bolezen mora biti osebno preiskana predno se prične zdraviti. DOCTOR B. F. MULLIN, 411—4th Ave. Pittsburgh, Pa. Četrtoposloje od Smithfield ulice, nasproti glavne pošte. URADNE URE SO: od 9 do 6 in ob nedeljah pa od 10 do 2 ure. Glejte pazno za ime in številko.

Z ognjem in mečem. ZGODOVINSKI ROMAN. Poljakl epikal Sienkiewicw. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.) Isti dan, opoldne je na grajskem dvorišču stalo tri sto Veršuljevih Tatarjev, pripravljenih na pot z gospodom Skretuskim. V gradu je dal knez pripraviti poveljnikom slavnostno gostijo, ki je imela biti ob enem za slovo našemu vitezu. Gospoda Skretuskega posade h knezu kot “ženi-na”, a precej za njim je sedel gospod Zagloba, ker je bilo že splošno znano, da se je v njegovej zvičaji zahvaljivali, da se je rešila “nevesta” iz poslednje nevarnosti. Knez je bil vesel, kakor že davno ne. Napilal je zdravice ter voščil zaročenema srečo. Stene in okna so se kar tresla od krika vitezov. V prednji sobi pa so delali hrup strážaji, med katerimi je bil Redžijan vodjo. “Gospodje!” reče knez, “naj velja še ta tretja kupica na zdravje bodočega zaroda. Znameni rod je to. Daj Bog, da jabelko ne pade daleč od debla. Naj se iz tega soka rode godni sokolčki!” “Na njegovo zdravje!” “Na zahvalo!” odvrne Skretuski, dvignivši veliko čašo malvarije. “Živijo! Živijo!” “Plobite in množite se!” “Ti sam, gospod, si dolžan postaviti pol prapora na bojno polje,” reče smejanje stari Zevillivski. “Napolni s Skretuskimi vso vojsko; poznam ga!” kriče Zagloba. Pleinstvo zagromi samega sneha. Vino mu je slo v glavo. Poyssod si opazil rudeča lica, od sneha se tresočee brke; vsi so bili prav židane volje. “Če je tako,” reče veselo Skretuski, moram vam priznati, da mi je kukavica dvanaest fantov nakukala. “Če Bog da, bodo vsecaplje počepale truda” kliče gospod Zagloba. Pleinstvo odgovori z novim snehom. Smijali so se vsi, da je bil hrup v dvoranu, kakor bi gromel. Med tem se na pragu dvorane prikaže neka žalostna postava, pokrita s prahom. Pri pogledu na gostijo in vesele obraze obstoji, kakor ugibanje, ali naj vstopi. Knez jo prvi zapazi. Nagrbanci čela, dvigne roko nad oči te reče: “Ti si, gospod Kušelj, I. Četovanja! Kaj si slišal novega?” “Jako žalostne so moje novice, svitli knez,” odvrne mladi častnik s tužnim glasom.

Pošiljamo denar v staro domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. 100 KRON ZA \$8.05 Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko. Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan. KASPAR STATE BANK 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.